

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 102/06-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2006 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. Š., bytom P., zastúpeného advokátom JUDr. M. M., PhD., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 v spojení s čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Komárno sp. zn. 8 C 53/03 z 13. mája 2003, ako aj postupom tohto súdu v súvislosti s nedoručením namietaného uznesenia, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. marca 2006 doručená sťažnosť JUDr. M. Š., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. M., PhD., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 v spojení s čl. 6 dohovoru uznesením Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C 53/03 z 13. mája 2003, ako aj postupom tohto súdu v súvislosti s nedoručením namietaného uznesenia.

Sťažovateľ uviedol, že 12. júna 2002 podal Okresnému súdu Nové Zámky návrh na ochranu osobnosti. Okresný súd Nové Zámky však nesprávne posúdil svoju príslušnosť a postúpil túto vec nepríslušnému Okresnému súdu Bratislava II, ktorý so svojou príslušnosťou nesúhlasil, a preto 12. augusta 2002 predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Najvyšší súd svojím rozhodnutím z 22. augusta 2002 určil za miestne príslušný Okresný súd Nové Zámky. Sťažovateľ uviedol, že sudcovia tohto súdu sa cítili byť vo veci zaujatí, a preto predseda súdu predložil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“). Krajský súd uznesením sp. zn. 7 NcC 5/03 z 10. marca 2003 rozhodol o vylúčení všetkých sudcov Okresného súdu Nové Zámky a vec prikázal okresnému súdu. Sťažovateľ uviedol, že podľa doručky mu toto rozhodnutie krajského súdu malo byť doručené 26. marca 2003, ale zároveň uvádza, že v danom prípade nejde o jeho podpis, ale o podpis neznámej osoby, ktorá potvrdila prijatie daného rozhodnutia. Na základe rozhodnutia krajského súdu bol spis doručený okresnému súdu 8. apríla 2003 a veci bola pridelená spisová značka 8 C 53/03. Sťažovateľ uviedol, že následne 10. apríla 2003 ho zákonná sudkyňa vyzvala na upresnenie petitu. Táto výzva mala byť sťažovateľovi údajne doručená 22. apríla 2003, ale sťažovateľ namieta, že v spise sa nenachádza žiaden relevantný doklad, ktorý by potvrdil danú skutočnosť. Na základe toho, že sťažovateľ nereagoval na výzvu okresného súdu, zákonná sudkyňa uznesením z 13. mája 2003 konanie zastavila s tým, že protitomuto uzneseniu

odvolanie nebolo prípustné. Sťažovateľ však namieta, že spomínané uznesenie okresného súdu mu nebolo vôbec doručené.

Keďže sťažovateľ sa stále domnieval, že konanie je vedené na Okresnom súde Nové Zámky, vo februári 2005 sa na tomto súde informoval o stave konania. Následne ho súd listom z 2. februára 2005 upovedomil o tom, že vec bola 7. apríla 2003 postúpená okresnému súdu. Na základe toho sťažovateľ 14. júna 2005 nahliadol do spisu okresného súdu. Sťažovateľ uviedol, že až vtedy sa dozvedel, čo sa vo veci udialo, a preto 20. júna 2005 podal proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania odvolanie, *„pričom prehliadol, že písm. l) je naozaj písm. l) v znení účinnom do 31. 8. 2003 a vylučuje podanie odvolania proti uzneseniam o zastavení konania pre neodstrániteľné nedostatky návrhu. Domnieval sa, že písm. l) je písm. a) a súd si zamenil zastavenie konania s vedením konania a len nesprávne nepripustil odvolanie“*. Sťažovateľ uviedol, že 23. decembra 2005 bolo jeho právnomu zástupcovi doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 Co 226/05 z 29. novembra 2005, ktorým krajský súd odmietol jeho odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 13. mája 2003 z dôvodu, že odvolanie smeruje proti uzneseniu, proti ktorému nie je prípustné. Sťažovateľ uviedol, že krajský súd dospel k zisteniu, že zo spisu okresného súdu bol doklad o doručení výzvy sťažovateľovi odlepený, a preto krajský súd na pošte v K. zisťoval skutočnosť, či výzva bola sťažovateľovi doručená. Na základe toho krajský súd zistil, že výzva okresného súdu bola sťažovateľovi doručená 22. apríla 2003.

Sťažovateľ je toho názoru, že jeho sťažnosť nie je podaná oneskorene, pretože o postúpení veci okresnému súdu nevedel, a teda podpis na doručenke z 26. marca 2003 nie je jeho, o výzve okresného súdu nemal vedomosť, pretože ju neprevzal, a napokon nemal vedomosť ani o uznesení okresného súdu o zastavení konania, pretože podľa jeho vyjadrenia mu toto uznesenie nebolo doručené. Sťažovateľ v tejto súvislosti dodal: *„Zákonná lehota 2 mesiace od právoplatnosti uznesenia obmedzuje sťažovateľa, ktorý nevedel o právoplatnosti uznesenia ani o uznesení, pričom nie je jeho povinnosťou nahliadať do spisu (...). Takže čo potom má robiť sťažovateľ? Určite mu napíšte, v ktorom momente mal podať sťažnosť na ÚS SR !!!!!!! To nezabudnite, prosím, pretože len zodpovedaním tejto otázky obhájime človeka a nebude pre nás len nadbytočný zavádzajúci prvok v štátnej dokonalosti“*.

Sťažovateľ sa domnieva, že tým, že mu nebola doručená výzva okresného súdu, že mu nebolo doručené uznesenie okresného súdu z 13. mája 2003, ako aj tým, že proti namietanému uzneseniu nemohol podať odvolanie, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 v spojení s čl. 6 dohovoru.

Na základe toho sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil, že uznesením okresného súdu sp. zn. 8 C 53/03 z 13. mája 2003, ako aj postupom tohto súdu v súvislosti s nedoručením namietaného uznesenia došlo k porušeniu označených základných práv, namietané uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, zaviazal okresný súd uhradiť mu primerané finančné zadost'účinenie vo výške 300 000 Sk a trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Pri predbežnom prerokovaní

sťažnosti vychádzal z toho, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov ustanovených v zákone.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ namietal porušenie označených základných práv uznesením okresného súdu sp. zn. 8 C 53/03 z 13. mája 2003, ako aj postupom tohto súdu v súvislosti s nedoručením namietaného uznesenia.

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd uznesením sp. zn. 8 C 53/03 z 13. mája 2003 konanie o sťažovateľovom návrhu zastavil z dôvodu, že sťažovateľ nevyhovel výzve okresného súdu na upresnenie petitu, ktorá mu mala byť doručená 22. apríla 2003. Okresný súd v uznesení konštatoval, že keďže sťažovateľ nedoplnil svoj návrh v súlade s ustanovením § 42 ods. 3 a ustanovením § 79 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. augusta 2003 (ďalej len „OSP“), je daný dôvod na zastavenie konania (§ 43 ods. 2 OSP). Zároveň v súlade s ustanovením § 202 ods. 3 OSP poučil sťažovateľa o tom, že proti uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Podľa ustanovenia § 42 ods. 3 OSP pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné.

Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 OSP predseda senátu vyzve účastníkov, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie v určenej lehote opravili alebo doplnili. Poučuje účastníkov aj o tom, ako treba opravu alebo doplnenie urobiť.

Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 OSP ak sa napriek výzve predsedu senátu podanie neopraví alebo nedoplní a v konaní nemožno pre tento nedostatok pokračovať, súd konanie zastaví. O týchto následkoch musí byť účastník poučený.

Podľa ustanovenia § 79 ods. 1 OSP konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, zamestnanie a bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zjavné, čoho sa navrhovateľ domáha. Ak je účastníkom právnická osoba, návrh musí obsahovať údaje potrebné na jej identifikáciu, najmä názov alebo obchodné meno a sídlo; v sporoch medzi podnikateľmi aj údaj o zápise v obchodnom registri alebo v inom registri. Ak sa návrh týka dvojstranných právnych vzťahov medzi žalobcom a žalovaným (§ 90), nazýva sa žalobou.

Podľa ustanovenia § 202 ods. 3 písm. 1) OSP odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa rozhoduje podľa § 43 ods. 2.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že okresný súd uznesením sp. zn. 8 C 53/03 z 13. mája 2003 rozhodol v súlade s príslušnými ustanoveniami OSP, ktoré boli účinné v čase, keď okresný súd rozhodoval o nedostatkoch sťažovateľovho návrhu. Sťažovateľ však namietal, že dané uznesenie mu nebolo doručené. Ústavný súd však zistil, že proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ 20. júna 2005 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 226/2005 z 29. novembra 2005. Uznesenie krajského súdu bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené 23. decembra 2005 a toho istého dňa nadobudlo aj právoplatnosť. Ústavný súd konštatuje, že je nepochybné, že sťažovateľ už v momente podania odvolania (20. júna 2005) mal vedomosť o tom, akým spôsobom rozhodol okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 8 C 53/03. Sťažovateľ od tohto okamihu, keď sa o namietanom uznesení dozvedel, nevyužil

možnosť namietať porušenie svojich základných práv v konaní pred ústavným súdom, ale namiesto toho podal odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu, proti ktorému ale odvolanie nebolo prípustné. Na základe toho rozhodol krajský súd uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 23. decembra 2003.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 22/02 uviedol: „Sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok pre prijatie sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti.“

Porušenie označených základných práv postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 8 C 53/03 z 13. mája 2003 sťažovateľ namietať v sťažnosti z 8. marca 2006 odoslanej na poštovú prepravu toho istého dňa a doručenej ústavnému súdu 9. marca 2006. Či už by ústavný súd v súlade s ustanovením § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde posudzoval podanie sťažnosti od okamihu, keď sa sťažovateľ dozvedel o zastavení konania (musel o tom vedieť minimálne už 20. júna 2005), alebo od právoplatnosti uznesenia krajského súdu (23. december 2005), ktorým bolo odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 13. mája 2003 odmietnuté, v oboch prípadoch by dospel k záveru, že sťažnosť bola podaná po lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti.

Ústavný súd je toho názoru, že ak by sťažovateľ namietať porušenie označených základných práv aspoň v dvojmesačnej lehote od právoplatnosti uznesenia krajského súdu, mohol by ústavný súd poskytnúť ústavnú ochranu jeho základným právam. Keďže

zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd sťažnosť odmietol aj z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

Pri prejednaní sťažnosti ústavný súd vychádzal aj z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto vyššie citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné sudy (obdobne napr. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05).

Ústavný súd zistil, že aj keď proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 8 C 53/03 z 13. mája 2003 nebolo prípustné odvolanie, sťažovateľ tento opravný prostriedok 20. júna 2005 podal. O odvolaní rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 226/2005 z 29. novembra 2005 tak, že odvolanie sťažovateľa odmietol z dôvodu, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebolo prípustné. Krajský súd v odôvodnení toho uznesenia okrem iného konštatoval, že výzvou okresného súdu z 10. apríla 2003 bol sťažovateľ vyzvaný na doplnenie návrhu s poučením, že ak tak v stanovenej lehote neurobí, súd konanie zastaví. Krajský súd v súvislosti s námietkou sťažovateľa, že výzva okresného súdu mu nebola doručená, uviedol, že zo spisu okresného súdu zistil, že doklad o doručení výzvy sťažovateľovi bol zo spisu odlepený. Na objasnenie skutočností krajský súd dopytom na pošte v K. zistil, že zásielka okresného súdu obsahujúca výzvu, bola sťažovateľovi doručená 22. apríla 2003. Keďže sťažovateľ na výzvu okresného súdu nereagoval, súd konanie podľa ustanovenia § 43 ods. 2 OSP zastavil a sťažovateľa poučil, že podľa ustanovenia § 202 ods. 3 písm. l) OSP odvolanie proti tomuto uzneseniu nie je prípustné. Na základe uvedených skutočností krajský súd odvolanie sťažovateľa odmietol.

Z uvedeného vyplýva, že námietka porušenia základných práv sťažovateľa v podobe podaného odvolania smerujúca síce proti rozhodnutiu, proti ktorému daný opravný prostriedok nebol prípustný, bola predmetom rozhodovania krajského súdu. Výsledkom rozhodovacej procedúry týkajúcej sa podaného odvolania bol právny názor krajského súdu obsiahnutý v uznesení sp. zn. 6 Co 226/2005 z 29. novembra 2005. Možno konštatovať,

že sťažovateľ sa dožadoval ochrany svojich základných práv najprv podaním odvolania na krajskom súde, od ktorého očakával poskytnutie tejto ochrany, a až následne (po uplynutí zákonom stanovenej lehoty) na ústavnom súde. Keďže právoplatné uznesenie krajského súdu možno za daných okolností (v rámci všeobecného súdnictva) považovať za konečné rozhodnutie v danej veci, ústavný súd s ohľadom na skutočnosť, že sťažovateľ namietal porušenie označených základných práv postupom a rozhodnutím okresného súdu, ako aj s prihliadnutím na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, sťažnosť odmietol aj pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2006